

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:5

2015-02-05

M2015/684/Nm

Miljö- och energidepartementet

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Uppdrag att koordinera genomförandet av en grön infrastruktur i Sverige

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Naturvårdsverket att koordinera arbetet med att utveckla en fungerande grön infrastruktur i svenska land-, vatten- och havsområden. Arbetet ska ske i samarbete med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Boverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och andra berörda myndigheter och aktörer på lokal och regional nivå när så är relevant. Uppdraget ska bland annat baseras på de riktlinjer och den genomförandeplan som regeringen den 4 september 2014 uppdragit åt Naturvårdsverket att ta fram för länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för grön infrastruktur på land och i vatten (dnr M2014/1948/Nm). Länsstyrelsernas pågående arbete med grön infrastruktur, bland annat inom ramen för uppdrag 64 i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2015, är en central del av genomförandet som ska koordineras av Naturvårdsverket.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 1 oktober 2017. Delredovisningar av hur arbetet fortskrider ska ske till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 1 oktober 2015 och 1 oktober 2016.

Bakgrund

Ekologiska samband i landskapet spelar redan i dag en avgörande roll för upprätthållandet av den biologiska mångfalden. För en bra förvaltning av landskapet är det viktigt att bygga upp och sprida kunskapen om dessa samband. Med klimatförändringarna kommer dessa samband att spela en stor roll då arternas utbredningsområden kommer att förändras och spridningsmöjligheter till nya livsmiljöer kommer att vara en förutsättning för arternas fortlevnad inte minst för hotade arter. För att säkerställa den biologiska mångfalden och för att ekosystemen ska fortsätta att leverera ekosystemtjänster i ett förändrat klimat är det

nödvändigt att upprätthålla viktiga ekologiska samband i landskapet genom bl.a. en utvecklad grön infrastruktur.

Insatser för att bevara den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna behöver göras med ett helhetsperspektiv där hänsyn tas till ekologiska samband och ett förändrat klimat. Detta ska utvecklas inom handlingsplaner för grön infrastruktur som tas fram i dialog och samarbete mellan brukare, myndigheter, ideella organisationer m.fl. Syftet med planerna är att identifiera naturområden, biotoper, strukturer och element i landskapet som skapar ett ekologiskt sammanhang i hela landskapet och som tillsammans utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och främja den naturliga variationen av ekosystemtjänster samt bidra till anpassningen till ett förändrat klimat. Omfattningen och utbredningen av arter och naturtyper inom exempelvis en grön infrastruktur avgör förekomsten av viktiga funktioner och ekosystemtjänster. En grön infrastruktur förbättrar möjligheten till en hållbar förvaltning av ekosystemen och deras tjänster.

Bakgrunden till uppdraget redovisas i propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141) och i regeringens beslut I:3 den 26 februari 2014 (dnr M2014/593/Nm) Etappmål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Närmare om uppdraget

Naturvårdsverket ska koordinera arbetet med att utveckla en fungerande grön infrastruktur i svenska land-, vatten- och havsområden i samarbete med länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Boverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och andra berörda myndigheter och aktörer på lokal och regional nivå när så är relevant. Uppdraget syftar till att öka takten i arbetet med att nå de miljökvalitetsmål och etappmål som berör biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Arbetet ska ske med utgångspunkt från ovan nämnda proposition och regeringsbeslut och bland annat baseras på riktlinjerna i den genomförandeplan som Naturvårdsverket, på uppdrag av regeringen, tar fram för länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för grön infrastruktur på land och i vatten (dnr M2014/1948/Nm). Det som anges i nämnda regeringsuppdrag, framför allt om bakgrund och närmare om uppdraget gäller även för detta uppdrag. Länsstyrelsernas pågående arbete med grön infrastruktur, bland annat inom ramen för uppdrag 64 i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2015, är en central del av genomförandet som ska koordineras av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket ska i sitt arbete med att koordinera genomförandet av grön infrastruktur i Sverige stödja utvecklingen av nationella, regionala och lokala handlingsplaner för grön infrastruktur. Naturvårdsverket ska även stödja samverkan och dialog med olika aktörer för att utveckling av grön infrastruktur i relevant utsträckning även beaktas i arbete med

andra planeringsinstrument. Handlingsplanerna för grön infrastruktur ska omfatta den offentliga sektorns insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster och uppmuntra till samverkan med ideell och privat sektor. Av särskild betydelse är att sträva efter att involvera representanter för skogsbruk, jordbruk, fiske, rennäring, friluftsliv, kulturmiljövård, forskning och civilsamhälle.

Handlingsplanerna ska syfta till att optimera och effektivisera insatser så att rätt insats görs på rätt plats i landskapet, så att långsiktigt hållbart nyttjande kan utvecklas, att helhetsperspektiv uppnås och att viktiga ekologiska samband och väsentliga ekosystemtjänster bevaras eller förstärks. Planerna ska även hjälpa aktörerna att identifiera kostnadseffektiva åtgärder. Bevarande av natur- och kulturmiljöer, insatser för biologisk mångfald inom landsbygdprogrammet, lokala vattenvårdsprojekt (LOVA), lokala naturvårdssatsningen (LONA) samt insatser för friluftsliv och restaurering av våtmarker är exempel på insatser som bör ingå i planerna. Av särskild betydelse är att insatser på land, i hav och i sötvatten integreras där det är lämpligt, liksom att relevanta aspekter kopplat till ett förändrat klimat och klimatanpassning beaktas. Även insatser i städer och tätorter är viktiga eftersom stadslandskapets utformning är av betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Pågående processer, informationsverksamhet och frivilliga insatser är viktiga komponenter i arbetet. Handlingsplanerna ska baseras på geografisk information där ingående delar klassificeras och behovsanalyseras avseende lämplig brukningsmetod, skötsel, skydd, bevarande eller restaurering samt ges prioriteringsordning med beaktande av ägandeförhållanden. Handlingsplanerna ska även redovisa brister på landskapsnivå avseende förekomst av olika biotoper och ekosystem på ett sådant sätt att planerna möjliggör kanalisering av kompensationsåtgärder till den mest optimala lokaliseringen och utformningen. Handlingsplanerna bör utformas så att de kan användas som planeringsunderlag i den fysiska planeringen enligt plan- och bygglagen (2010:900) samt övriga infrastrukturlagar.

Det är viktigt att värdefulla naturområden, biotoper, strukturer och element bevaras genom hänsynsfullt, anpassat brukande, skötsel, skydd eller restaurering inom nätverk och system som så långt det är möjligt säkras ekologisk resiliens och samband i landskapet genom den gröna infrastrukturen. Klimatförändringarna kommer att påverka biologisk mångfald och ekosystemtjänster på ett ingripande sätt. En viktig aspekt att beakta är ekosystemens förmåga att klara anpassningen till ett förändrat klimat. Behov av klimatanpassning utifrån förväntade klimatförändringar bör beaktas i utvecklingen av planerna.

I uppdraget ingår att verka för samordning med relevanta EU-processer och arbete i arbetsgrupper samt för att olika typer av EU-stöd, kan bidra ekonomiskt till arbetet där så är lämpligt och möjligt.

I uppdraget ingår även att ge vägledning till länsstyrelserna om hur de i sitt arbete gentemot kommuner och regionplaneorgan inom ramen för fysisk planering och handlingsplaner för grön infrastruktur kan förbättra hänsynen till ekosystemtjänster.

Uppdraget förväntas bidra till att öka takten i arbetet med att nå miljö kvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Grundvatten av god kvalitet, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö och Ett rikt växt- och djurliv*. Uppdraget berör också miljö kvalitetsmålen *Begränsad klimatpåverkan, Bara naturlig försurning, Ingen övergödning, Giffri miljö och God bebyggd miljö*. Uppdraget förväntas även bidra till att nå flera av de etappmål som berör biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

På regeringens vägnar

Åsa Romson

Michael Löfroth

Kopia till

Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet
Försvarsdepartementet
Socialdepartementet
Finansdepartementet
Utbildningsdepartementet
Näringsdepartementet
Kulturdepartementet
Miljömålsberedningen (M 2010:04)
ArtDatabanken
Boverket
Centrum för Biologisk mångfald
Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten

Kammarkollegiet
Lantmäteriet
Lunds universitet
länsstyrelserna
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturhistoriska Riksmuseet
Riksantikvarieämbetet
Sametinget
Skogsstyrelsen
Statens energimyndighet
Statens jordbruksverk
Statskontoret
Stockholms universitet
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Trafikverket
Tillväxtverket
Umeå universitet
Uppsala universitet
Gotlands kommun
Gävleborgs läns landsting
Hallands läns landsting
Jämtlands läns landsting
Jönköpings läns landsting
Kronobergs läns landsting
Skåne läns landsting
Stockholms läns landsting
Västra Götalands läns landsting
Örebro läns landsting
Östergötlands läns landsting
Sveriges Kommuner och Landsting
Lantbrukarnas Riksförbund
Miljöverndepartementet, Norge
Naturskyddsföreningen
Samverkansorganen
Världsnaturfonden
Yrkesfiskarna